

ELŐFIZETÉSI DIJ HELYBEN:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

VDEKRE POSTAN KÜLDVE:

Egész évre . . . . . 6 frt 60 kr.
Félévre . . . . . 3 frt 30 kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 65 kr.

HIRDETÉSI DIJ:

Egész oldal . . . . . 20 frt.
Fél oldal . . . . . 10 frt.
Negyed oldal . . . . . 5 frt.

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.
Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árleengedés.

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ után és helyett
kiadja: **SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.**

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. kör, virág-utca 337. h. sz.,
hova a közlésre szánt levelek és ké-
iratok intézendők.

Hirdetések felvételnek ugyanott.

A „Nyiltér“ sora 15 kr.

Negyed oldalnál kisebb hirdetések-
nél a térmérték tekintetbe vé-
tele nélkül minden szó után 5 kr.
számítatik.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Egyes szám ára 15 kr
Számunként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

ELIEN KOSSUTH LAJOS!

Magyarországon Kárpátoktól Ad-
riáig hangzik fel ma e lélekemelő ima:

„Eljen Kossuth Lajos“!

Szabadka pártfőfői, azok a vezér-
férfiak a kik hitvány személyes érde-
kekért választások alkalmával kortes-
vacsorákat rendeznek, a kik tervek
létesülte vagy elbukta után megszün-
tek szeretni a népet s elfordulnak attól,
a kit a kocsmagőzében agyonra csó-
koltak, azok a polgárok, a kik e párt-
kegyeket kicsikarják, hogy belőle anyagi
hasznot merithessenek, — ma . . . .
haszontalan ripőkök!

Szabadka népe Kossuth Lajos em-
lékét éppugy tiszteli, mint Magyarország
városának bármelyike, de „kaputos“ em-
bereinek vezérszerepet játszó több urai
anyira éhhetetlenek, hogy pártkérdést
teremtenek még a mai naptól is, ami
kor Kossuth Lajos neve napját ulti, a
mikor az ország fővárosa eddig soha
nem látott módon tüntet a számkive-
tett mellett.

Mi ezuttal távol minden párttól,
távol a politikai tüntetésről, csak vá-
rosunk tisztességesebb polgáraink érzi-
letét tolmácsoljuk, a mikor lélekben
csatlakozva az ország magyar érzelmű
városainak polgáraihoz, véljük együtt
küldjük imánkat a Mindenhatóhoz, fo-
házkodva hozzá: hogy a mi hősün-

kat, soká nagyon soká és munkaképes
erejében éltesse addig, a míg egy em-
ber életének fonálát meg nem szakit-
hatják a — párák.

Imádkozunk, s ez imához Szabad-
ka független polgársága mondja el az
„Ament“, — akkor, amikor egy szív
egy lélekkel mondja:

„Eljen Kossuth Lajos!!!!“

K. M. Á.

A budapesti Kossuth Lajos ünnep-
téző bizottsága által készített országos ünnep
programja a következő: Délután fél há-
rom órakor a rendezők felvonulása és elhe-
lyezkedése a Kálvin-téren. Három órakor az
egyletek csoportosulása zászlók alatt. Négy
órákor indulás a városligetbe a következő
sorrendben: Elöl nemzeti zenekar, utána az
50 tagu zászlóőrseg, diszmagyarban, a disz-
zászló körül; az 50 tagu hölgybizottság, a
képviselők és az elnökség, a dalárdák, má-
sodik nemzeti zenekar, az egyletek egy-
másután s végül a nagy közönség. A füg-
getlenségi kör előtt üdvözlő beszédet tart
Visontai Soma dr. s válaszol Eötvös Károly
orsz. képviselő. A menet tovább vonul a ke-
repesi-uton, Erzsébet-köruton, Andrásy-uton
és az arena-uton át a diszgyűlés területére,
ahol megnyitó gyanant az összes dalárdák
éneklük a szózatot Selley Gyula karmester
vezetése alatt, Pázmány Dénes orsz. képví-
selő megnyitja a gyűlést. Ezután Luczedy
László alkalmi költeményét szavalják el. Majd
az ünnepi beszédek következnek s végül a
dalárdák éneklük a Hymnust. Este fél nyolc
órákor kezdődik a hangverseny a lövelde
nagytermében, melynek műsora a következő:
1. Szózat, éneklük az összes dalárdák. 2.
Honfida, Zimánytól, előadja a kovácssegédek

alköre Bodor Lajos tanár vezetése alatt. 3.
Tavaszmúlt, Lányi Ernőtől, éneklük a bu-
dapesti cipész-íjűség dalkara. 4. Fohász,
Huber Karolytól, előadja az asztalos-íjűség
dalárdája Hopper karnagy vezetése alatt. 5.
A Férfi-kar, előadja a szabósegédek da-
ládja. 6. Isten hozzád, Rieger Györgytől,
éneklük a budapesti könyvnyomdászok és betű-
öntők „Ébredés“ dalköre, Selley Gyula ta-
nár vezetése alatt. 7. Hymnusz, éneklük az
összes dalárdák. A hangverseny után diszla-
koma lesz, melyre jegyek csak péntek estig
voltak kaphatók 1 frt 20 krért az irodában
(vas-utca, 11.), nagyobb dohánytözsékben
és divatáru-üzletekben. E hó 24-én este La-
jos napjának előestéjén, tehát tegnap, disz-
előadás volt a budai szinkörben és a város-
ligeti nyári színházban élőképekkel, ünnepi
költemények elszavalásával. A józsefvárosi
IV. magyar asztaltársaság tagjai ma délután
3 órákor saját helyiségéből (József-utca 76.
sz. Kovács-féle vendéglő) zászlóval testületi-
leg kivonul a Kálvin-térre és ott fog a Kos-
suth-ünnep nagy körmenetéhez csatlakozni.

A törvénykezési palota!

Tegnap délelőtt érdekes börténye lett
országos nagy vállalkozóinknak az egykor
komoty törvénykezési termük Szabadkán.
Az új törv. palota építésének 300 ezer
frtnyi vállalatáról lévén szó, nagy tárczáju
vállalkozónk versenyeztek, s dícsértére váro-
sunknak, két helybeli pályázó is harczolt,
amely eset ily nagy vállalat kérdésénél még
soha elő nem fordult Szabadkán. Ez legna-
gyobb bizonyítéka ipari haladásunknak, mert
azelőtt, ha esetleg valamely iparosunk 10—20
lanczos földet szerzett nagy szorgalommal,
többé már nem tartotta érdemesnek iparát
folytatni s így amidőn leginkább állt mód-

jában üzletét kiterjeszteni, részben akkor
hagytak fel vállalataikkal s cserélték a leg-
bizonytalanabb földműveléssel.

A mezőgazda, mint tudjuk, legnagyobb
szorgalma után is, ha rossz időjárás, vagy
egyéb elemi csapás közbe jön, még vető-
magját is alig kapja meg természetnek, míg
az iparos ily veszteségnek soha kitéve nem
lehet, mert ha portékáját el nem adhatja is,
annak teljes értéke megmarad; éppugy az
építkezési vállalat pontos számításnál és tuda-
tában a helyi viszonyoknak veszteséggel soha
sem járhat. A fővárosban minden jelenté-
keny építési vállalkozó egyszersmind több-
szörös háziur is, tehát oly igazság az, amely
ez idő szerint a legjobbnak mondható s azon
rendkívül örvendhetünk, hogy nálunk is a
tegnapi nap eredménye után itélve, fel fog
ily eddig még itt nem létezett vállalkozó
támadni, s akkor az egész országban gaz-
dagságával, híres Szabadkáról, nem fogják
többé vidéki vállalkozók és ezekkel vidéki
iparosok elemelni a mi pénzüket.

Valóban mindez ideig szegény volt,
hogy még a nagytemplom javítását is vidéki
vállalkozó készítette, holott idevalók azt sok-
kal jobban és olcsóbban elvégezheték volna
ami embereinkkel, mert a vidékiek, mint
láttuk, még napszámokat is vidékről szok-
tak magukkal hozni, tehát egyáltalán káros
az a városra nézve, ha ily nagyobb vállala-
tok nem helybeliek által készülnek. Hány
helybeli asztalos, ács, bádogos, lakatos, kömü-
ves stb. juthatna szép keresetbe, ha hely-
beli készítené az új palotát? Itt maradna a
városban annak kétségtelenül jelentékeny
haszna.

Azonban a helybeli vállalkozók még
nem tanultak számolni, mit igazol a tegnapi
árlejtés eredménye is.
A beérkezett írásbeli ajánlatok tegnap
délután 2 órákor bontattak föl a kir. tör-
vényészeki elnök által s a következő ered-
mény konstatalatott: I. Grünwald testvérek
Párkányból 13⁸/₁₀%; Antóni és Hosztalek
Illova 9¹/₁₀%; Jiraszek és Krausz Szeged-
ről 11²/₁₀%; Erdélyi Mihály Szeged 15¹/₁₀%;
I. D. Hirschl et Bachrach Nagy-Kauizsa

„Gyere haza Kossuth Lajos.“

(Uj Kossuth-nóta.)*

Irta: Rátkay László.

Nincsen drágább, nincs edesebb,
Mint a szülő haza földje.
Ezt sohajta Kossuth Lajos
E; kicsordul szeme könyve.

Hej ez a köny, hej ez a köny . . .
Csak egy hontalau szivet mos . . .
De fajni, egy nemzetnek fáj,
„Gyere haza Kossuth Lajos.“

Innen, onnan ezer éves
Lesz immár a magyar nemzet . . .
De búja is ezer éves,
Boldoggá még mostig sem lett.

Ha akarnád, azzá lenne,
Te tudod jól, mi kell ahhoz . . .
Hallgass szived verésére . . .
„Gyere haza Kossuth Lajos!“

Kossuth Lajos ablakára
Rá szállott a fecske madár,
Azt dalolja egyre-másra:
„A magyar nép csak terád vár!“

Ha te jönél, ami szívünk
Nem lenne oly bubánatos . . .
Felvirulna szabadságunk:
„Gyere haza Kossuth Lajos!“

Sz . . .

*) Zenére alkalmazta Szentirmay Elemér, s ének-
vagy zongorára 60 krért kapható a könyvkereskedé-
sekben. Szerk.

TÁRCZA.

KOSSUTH LAJOS

névnapjára.

Be más világ van itt, mint egykoron,
Be mássá lettél, véráztatta hon,
Más hit, más jellem, más cél, más jövő,
Gyarló vagy, melyen giz-gaz dudva nő.

Ki érted küzdött száz vihar között,
Ó, a vezér, bujdokló száműzött,
S kik segítették ásní sírodat,
Itt élnek védő szárnyaid alatt.

Száműzted azt, ki leghivebb fiad,
Rávettek, hogy tenszived megtagadd,
Ellenségednek tárva nyitsz kaput,
Es idegeben bujdosik Kossuth.

Ah így volt mindig s máskép soh'se lesz,
A megváltóknak örök sorsa ez:
Ki eszmékért küzd, millióért hevül
Bujdosnia kell árván, egyedül.

*) A „Budapesti Ujság“ ünnepi verse 1889.
augusztus 25-re. Szerk.

Oda nézek hol a keresztfa áll,
A hősök végezete: martir-halál;
Hol szenté lett az Eszme nimbusa:
A koronázó domb a Golgotha.

Inezédi László.

Kossuth Lajos névnapjára.

A „Szabadság“ részére írta: Lévy Imre.

Hallottuk híredet, apánk beszélték,
Kik dicsőségednek szemtanúi voltak,
Kik a szabadságnak aranykorát éltek,
És a szabadsáért buzogtak, lángoltak.
Meg is haltak érte;
Mert a haza kérte
Honfi vérok, drága vérok bő omlását.

Akkor voltál dicső szabadság-apostol!
Híred napsugárként szállt fényesen messze.
És örök eszméd, mint a villámotor
Népet ébresztének, hogy fénybe fűrössze
Imádott hazádat.
Mely ellen fellázadt
A zsarnokság bérencz, gyilkoló csordája.

A te lobogódon volt a szabadságnak
Örökké mosolygó fényes istenképe,
A tenger hullámai, ha magasra csapnak,
Ugy özönlőt ele az igazság népe.
Egy eszme hevíté
E nemzet hos sgívét:
Eszméid kivivtán szabadokká lenni!

S vezetted csatáról-csatára e népet,
Földmúrásképen tombolt a harc árja . . .
Es viagszerre szolt rotnak az itélet:

Nem volt a magyarnak és nem is lesz párja.
Mint terhes felhőben
Vilám cikáz bőven:
Sujtott hősi kardunk, vér patakozott dúsan.

Oh! de szentelt kardunk ármány törte ketté;
Megirigylé tőlünk dicsőségünk napját.
Es te nagy apostol hontalanná lettél,
Szived szentélyét most kétség, remény lakják.
Fájdalmid tengerén,
Kis sajkád a remény,
Hazád édes arca, világító toronyod!

Változott az idők bú, szomorú képe,
Honfi keservünkre irt, balzsamot adtak,
E nemzet nem fáradt, mindig jót remélve,
Vigan néz eleje szebb, dicsőbb napoknak.
Es mindenre készen
Tartja két kezében
A szabadság vérrel felszentelt virágát.

Es neked ebből köt dicső névnapodra
Lángoló szívből, hála-koszorukat.
Híred, neved, eszméd fényesen ragyogva,
Az idők könyvéből soha ki nem mulhat;
Mert büszke nemzeted
Szívében melengtetett
Mint szabadságának leghűbb apostolát.

Most szegény hontalan enyhítse keserved
Egy nemzetnek hozzád nem hűlő szerelme.
Boldogságod' üdvöd', zászlókhhoz szegezted,
Melyre a dicsőség napja, ha felkelne! . . .
D. addig is éj. éj!
E nemzettel remélj,
Mely az ég aldasat esdi ősz fejedre!

18⁹/₁₀%; Hertl Vilmos és társai (Freidenberg Márk, Nagy Mihály és Jakobsics Antal) 5⁰/₁₀; Molczár Károly 3¹/₁₂% árleengedést ajánlottak.

A gőzfűtés-berendezésre ajánlatot tettek többen, kik közül Zellerin Mátyásé 26¹/₄%-kal, volt a legkedvezőbb.

Közegészségügy.

Dr. Kertész Sándor e hó 11-én tartott közigazgatási bizottsághoz a következő jelentést tette:

Tek. közigazgatási bizottság!

A lefolyt július hóban városunkban, mint annak külterületén, a közegészségi állapot kedvező volt.

A kórmorzgalmi nagyobbára a bélhurutban, kanyaróban, tüdővészben, tüdőlobban és szörványosan a válólásban nyilvánult.

A gyermekvilágban a 7 éven alóliaknál a közegészségi állapot a bélhurut és kanyaró miatt kedvezőtlen jellegű volt.

Az iskolába járó gyermekek közt a közegészségi állapot és a felnőtteknél kedvező volt.

Meghalt e hóban 92 férfi, 76 nő, 168 összesen. Gyógykezelésben nem részesült 7 éven aluli 1 férfi, 1 nő, összesen 2, kik a kapitányi hivatalnak megbüntetés végett bejelentettek.

A halálokok a kezelő orvosok és a halottkém meghatározása szerint következők: I. Ragályos betegségekben: torokgyík 1, hagymái 1, kanyaró 23, hökhurut 1.

II. Egyéb betegségekben. vesezületett gyengesség 7, ránggörcsök 24 gyermekszály 6, tüdőlob 9, tüdővész 27, bélhurut 24, gyermekágyi láz 2, fertőzőpokolvar 1, gutaütés 1, aggkór 8, veselő 5, májlob 2 rák 2, végkimerülés 6, erőszakos halál 1. öngyilkos 1, agyhártyalob 4, szívizületés 4. véletlenszerűen cselettség 4, kizárt sérv 1, angol kór 1, farkasgörcs 1.

Az elhaltak korra nézve:

0—12 hónaposak: fi 28, nő 28, összesen 56; 1—5 évig: fi 22, nő 14, összesen 36; 5—10 évig: fi 5, nő 1, összesen 6; 10—20 évig: nő 4, összesen 4; 20—30 évig: fi 2, nő 3, összesen 5; 30—40 évig: fi 5, nő 7, összesen 12; 40—60 évig: fi 7, nő 12, összesen 19; 60—80 évig: fi 10, nő 2, összesen 12; 80 éven felül: fi 2, nő 5, összesen 7; halva született: fi 1, nő 1, összesen 2.

A meghaltak közül törvénytelen fi 3, nő 3, összesen 6.

Élve született e hóban: törvényes fi 109, nő 124, összesen 233, törvénytelen fi 10, nő 3, összesen 13.

A születések a halálozást 78 egyénnel felülmúlta, szaporulat 78.

Az I—II. körben. Ingyenygyógykezelésben részesült: járólagon 50, fekvő 29, kiállított vény 102, orvosi bizonyítvány 6, látélet 8, ragályos betegségekben 19.

A III—IV. körben. Ingyenygyógykezelésben részesült: járólagon 38, fekvő 21, kiállított vény 84, orvosi bizonyítvány 2, látélet 5; megvizsgáltattak: árvak 12, kereskedések 6, ragályos betegségben szenvedők 14.

Az V—VI. körben. Ingyenygyógykezelésben részesült: járólagon 62, fekvő 53, kiállított vény 136, orvosi bizonyítvány 2, látélet 6; megvizsgáltattak: árvak 88, ragályos betegségben szenvedők 2.

A VII—VIII. körben. Ingyenygyógykezelésben részesült: járólagon 18, fekvő 36; kiállított vény 83, orvosi bizonyítvány 4, látélet 6; megvizsgáltattak: árvak 10, kereskedések 4, trachomások 2, ragályos betegségekben szenvedők 2.

Tehát e 8 körben összesen: Ingyenygyógykezelésben részesült: járólagon 168, fekvő 139; kiállított vény 405, orvosi bizonyítvány 14, látélet s pedig könnyű testi sértésről 16, súlyos testi sértésről 2, árvak 110, kereskedések 10, trachomások 5, ragályos betegségekben szenvedők 37.

16 esetben megjejtett piacvizsgálatok alkalmával elkoboztatott s megsemmisített: gyümölcs, két kocsi barack, disznóhús 5 kgr., halak 16 kgr.

A 8 telepen 239 esetben megjejtett kéjhölgyvizsgálatok alkalmával volt: örömléány 24—32.

A 4 esetben megjejtett bonczolatok alkalmával megállapított halál-okok: természetes halál 1, akasztás 1, egyéb halál 2; a 4 esetben megjejtett bonczolatok alkalmával megállapított halál-okok: leszurás 1.

A helybeli kórházban s szemkórházban gyógykezelgetett: járólagon 573, fekvő 114, 65 fi, 49 nő, ezek közül trachomas volt 63.

Az állategészségügy kedvező. A köz-tisztaság kielégítő.

A már a múlt hóban jelzett kanyaró megbetegedés július hóban majdnem véglegesen megszűntek tekinthető, e mégis jel-

zett 23 kanyaró halálozás onnét ered, miszerint, mint a múlt hóban jeleztem, magához a kanyaró megbetegedéshez hökhurut, tüdőlob, hurutus tüdőlob, szörvödény járulván, továbbá 16 ezen esetek közül, a szállásokról hozatott be, hol a lefolyt hóban a kanyaró megbetegedés több helyen jelentkezett, — a halálozási arányt növelte.

A lefolyt hóban összes hatósági iskolák, szünetidők lévén, kellőleg kitisztítottak és felügyelet gyakorolása mellett, falai karbolsavas mésszel és kén-gőzzel dezinficiáltak. Megvizsgáltam a múlt hóban megjejtott a postaépülettel szemközti levő Kántor József-féle tej- és tejtermény üzletet, mely egészen jól berendezett nagy jégsekreányvel bíró tej, turó, vaj elegendő és igen jó minőségben találtatt, tisztaság pedig kielégítő kívánatos volna ha nagy keletnek örvendene, mely által a lakosság a nap bármely szakában tei szükségleteit jó minőségben beszerezhetné. Nem mulasztatom el ez alkalommal a tek. közigazgatási bizottság figyelmét felhívni, a város területén több helyen létező, az egészségre nézve kártekonnyan ható nyitott csatornákra. I. y az 5-ik körben a Köteles-utcán, a 2-ik körben Folyó- és Kölcsey-utcában, továbbá a város erdőjáról jövő a város csaknem közepében tetemes hosszúságban ily nyitott csatornák léteznek, melyekbe a lakosság állati hulladékokat, döngöket, rohadó anyagokat dobva, a levegőt nagy mértékbe fertőzve, igen könnyen ragályos és fertőző betegségek fejlődésére nyujtanak alkalmat. Megkeresendő volna a városi tanács eziányban intézkedés tétel végett, hogy nevezett nyitott csatornák lehetőleg gyorsan befedése- senek, illetőleg tisztázható csatornába építve átalakítsanak.

Tisztelettel van szerencsém a tek. közigazgatási bizottságnak tudomására hozni, miszerint az általam proponált kerületi orvosi rendelő intézetek, szegények részére a múlt hó közepétől kezdve életbe vannak léptetve. Mind az 5 kerületi orvos és pedig az I—II. kerületben a plébániai utca 99. számú házban dr. Tóth Béla, — a III—IV. kerületben a zimonyi-ut és Hadnagy-utca sarkán 158. sz. házban dr. Bácska Vilmos, — az V—VI. kerületben átellenében a Vojnits Sándor-féle házzal, dr. Szilassy Móricz a VII—VIII. ker. a Csernovitz-utcán 330 sz. Montalion-féle házban, dr. Barta Antal és végre Ludas pusztán, a plébánia épületben dr. Novák József külteleki orvos szegény- és vagyontalanok részére ingyen rendelést tart.

A 4 városi kerületi orvos naponta 11—12 óráig, a külterületi orvos vasárnaponként 10—11 óráig tartja rendeléseit. A rendelési helyiségek az utcán, a lakosság bővebb tájékozása végett felirati táblákkal vannak ellátva. Célja ezen intézeteknek egyrészt, hogy a kerületek központjában állandóan a betegedés és veszély esetében gyors orvosi segítség nyujtása, miszerint hivatalos helyiség lévén, a kerület bármely részéből pontos időben a vagyontalan betegek által könnyen hozzáférhető legyen.

Kelt Szabadkán, 1889. augusztus hó 11.

Kertész Sándor s. k.
tiszi főorvos.

Tanügy.

Iskolai értesítés.

A nagymélt. vallás- és közotatásügyi magy. kir. minisztérium által engedélyezett hatósztályu magán polgári fiu-iskolában a tanulók felvétele f. hó 25-ikétől kezdve naponként eszközöltenek az intézetnek helyiségeiben. (IVkőr, Zombori-ut Báics-ház).

Erre nézve a következő tájékozás szolgáljon irányadóul:

1. A polg. iskola első osztályába felvétetik minden — legalább kilencz éves — tanuló, ki az elemi iskola négy osztályát elvégezte vagy ennek megfelelő előismereteit felvételi vizsgálat által igazolja.

2. A polg. fiu-iskola bármely osztályába bevehető minden oly tanuló, ki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik s megkivántató előkészütségeről felvételi vizsgálat után bizonyoságot tesz.

3. A gymnasiumból avagy reáliskolából polg. iskolába átlépni kívánó növendék bizonyítványa alapján vétezik fel a megfelelő felsőbb osztályba; a latin nyelvből nyert osztályzat nem számít.

4. Oly tanuló, aki más tantárgykból nyert egy vagy legfeljebb két elégtelen osztályzatot, szintén felvétethetik a polg. fiu-iskola megfelelő felsőbb osztályába, ha az illető tantárgykból a polg. fiu-iskolán javító vizsgálatot tesz.

5. Ugyanez áll oly tanulókra nézve is, akik a középiskola valamely osztályát eredménytelenül ismételték és ennélfogva tanulmányaik ott már nem folytathaják.

A polgári iskolát végeztet tanuló ha szakiskolába akar menni, átlephet: a tantóképezdebe, kereskedelmi akadémiába, a hadapród-iskolába, a középipartanodába, az orszá-

gos mintarajztanodába, esetleg a gazdasági, erdészeti, és állatorvosi középintézetekbe, résztvehet a vasuti, posta és táviratdászai tanfolyamokban.—Alkalmazhatjamagát államhivatalokra, számtiszti minőségben a minisztériumoknál, továbbá vámi, pénzügyi, fogyasztási adó, pénz- és adóörsegi (ohánybevéltási, gyártási és eladási, lotto-bélyegző- és sóhivataloknál; a megyénél és a városnál kezelői, irodai és irodatiszti állásokra.

Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál Szabadkán 1889. aug. hó 22 én.

az igazgatóság.

Iskolai értesítés.

A zentai községi gymnasiumban az 1889/90. tanévre szóló beiratások aug. hó 29-én, 30-án és 31-én d. e. 12 óráig eszközöltenek. Mivel az I. osztály mellett párhuzamos osztály is nyitattik, helybeliek és vidékiek egyaránt bevétenek már 29-én száma való tekintet nélkül. Helybeliek 4, vidékiek 6 frt tandíjat fizetnek. Egy (a latin ny. és történelemből tanképesített) helyertes tanár 800 frt díjjal azonnal alkalmazást nyerhet. Bővebb értesítés az igazgatóságnál nyerhető.

Az állami közép- ipariskolában.

(Budapest, VIII. kerület, Népszínház-utca 8 szám.) A beiratások szeptember hó 2-án kezdődnek s bezárólag szeptember hó 10-ik napjáig tartatnak.

A helyb. közs. polg. leányiskolánál.

Az 1889/90. tanévre a nyilvános tanulók felvétele s a magán-tanulók beírása szept. 3. és 4. napjain d. e. 9—12-ig fog eszközölteni.

A pót-javító s magán-vizsgálatok szept. 5-én fognak tartatni.

A felvétetni kívánó tanuló szülői, gyámja, vagy ezek megbízottjának kíséretében tartozik megjelenni.

Tandíj: helybeliektől 1. vidékiektől pedig 3 frt, mely összeg a beiratás alkalmával fizetendő.

Szabadka, 1889. aug. 21.

Az igazgató.

Közgazdaság.

Az 1888/9. gazdasági év vége felé közeledünk. Csaknem tiszta kép áll előttünk. A gabonaeümlés-kről már referáltunk. A termés roz volt. Hatra volna az őszi gyümölcs, a szőlő- s kukorica-termés. Még ezekben reménykedtünk, azonban ez a reményünk is elcsúszott. Itt is azelőttünk. Szőlőink levelei annyira lesültek, hogy más években szüret után sem volt oly sivár a kép, mint ma. Csak a venyige áll, levélsemmi, — leszáradt, lehullott s a folyton uralgó szél sodorja tökéletlenségig, szomorúan zörgetve tovább. A fürtök szárazak, zölden megégték s ami még érne valamit, az is fonnnyad, a forró napok megfűzik azt is. A szabadkai törkölös bor más éveken 2—3 frtért volt kepható akonként, ma már 4 frt, 4 frt 50 kr., sőt 5 frtért is vásároltatik.

Kukorica-termésünk is pusztul. Még több, mint egy hó van előttünk a rendes törés idejéig, de már alig lehet az ültetvényeket zöld levelet látni.

A szárazság pusztit mindenféle s ma már terményeinken az eső sem segíthetne sokat.

A pénteki hetivásárkor a piac és környéke népes és élénk, mozgalmas képet nyujtott. A termények minden neme bőven elárasztotta a piacot. A gabonafélékből igen sok hozatott be. A kínálat a keresletnek megfelelő, a vételkedv szilárdan tartotta magát. Az árak hivatalosan jegyzékeltettek: tiszta buza 7.30—7.70, kétszeres 6.30—6.50, rozs 5.80—6.—, rozs 5.80—6.—, árpa 5.20—6.40, zöb 5.20—5.50, tengeri 4.80.— Hal bőven, baromfi temérdek sok előkerült, mindkét áru közepes árakot vásároltatik. A baromvásáron szintén nagy sürgős-forgás mutatkozott, leginkább a csere járta. Élő sertés 40—42 kr. kilogrammonként.

Érdekes és tanúságos utazás! A zónarendszer folytán ocsóu megtekinthető a díszesen berendezett hetedik erdélyi tényészállat-kiállítás Kolozsvárt. 1889. augusztus hó 30., 31. és szeptember 1. és 2. napjain a setaterezen rendezte az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási szakosztálya. A kiállítás czéja lévén az erdélyi állattenyésztés fejlesztése s emelése, a következő osztályokra terjed ki: lo, szarvasmarha, bivalj, juh, sertés, ház állatok és baromfi. A kiállítás naponta délelőtt 8 órától délután 7 óráig fog nyitva állani. Kiállítás naprend: Első nap: Péntek, augusztus 30-án reggel 7 órától délután 3 óráig a bíráló bizottság működése, miatt a kiállítás látogatása tilva van. Dlután 3 órákor: a kiállítás megnyitása, a bírálati eredmény kifüggesztése, 4—7 óráig zene be-

lépti díj e napon 1 frt. Második nap: Szombat augusztus 31-én reggeli 9 órától kezdve lóvásár és lóárverés, délután 4—7 óráig zene; belépti díj e napon 50 kr. Harmadik nap: vasárnap, szeptember 1-én délelőtt 11 órákor 800 frt erejéig állatkiállítási részjegyszelvények kiorsolása, délután 4—7 óráig zene; belépti díj e napon 30 kr. Negyedik nap: hétfőn, szeptember 2-án délután 3 órákor a díjak kiosztása, 4—7 óráig zene; belépti díj e napon 50 kr. Katonák örmester-től letel és gyermekek a belépti díj felét fizetik. Allandó jég a kiállítás egész tartamára 2 forint. — Naponta 2—6 óráig az elővezethető állatok elővezetése; 5—6 óráig fogatok jártatása. — A rendező bizottság.

A szeszes italok kimérése.

A szeszes italok kimérésének és kis mértékben való elarusításának nyit helyeken való gyakorlásánál 1890. évi január 1-jétől kezdve követendő módra nézve a pénzügyminisztérium rendeletet bocsátott ki, melyből közöljük a következőket:

Az állami italmérsi jövedékről szóló 1888. évi XXXV. törv.-czikk 51. §-a szerint mindazok, kik a most emített törvény életbelépte előtt szeszes italoknak kimérésével vagy kis mértékben való elarusításával foglalkoznak, amennyiben vállalatukat tovább folytatni akarják, tartoznak legkésőbb 1889. évi október hó 1-ig az erre szóló engedélyt az illeté helye szerint illelékes kir. pénzügyigazgatósághoz írásban folyamodni. A pénzügyigazgatóság határozata ellen a pénzügyminiszterhez felfolyamodásnak van helye. Folyamodók kérvényük jogerejü elintézéséig vállalatukat akadálytalanul gyakorolhatják.

Ha az illető községben (város) az 1890. és esetleg 1891. és 1892. évekre az italmérsi adó beszedési joga biztosítottik: kimérésre engedélyt nyerhetnek a korcsmárosok, vendéglősök, italmérsők s általában mindazok, kik szeszes italoknak kimérésével, avagy e mellett kis mértékben való elarusításával is foglalkoznak, avagy foglalkozni szándékoznak kis mértékben való elarusításra, vagyis a szeszes italoknak zárt edényekben és pedig a sörnek 25, a többi szeszes folyadék- nak 100 literen alóli mennyiségben az üzleti vagy elarusítási helyiségen kívüli fogyasztásra való eladására engedélyt nyerhetnek: a sör- és szeszifőzdek vállalkozói, bor-, sör- és szeszkereskedők; más kereskedők, szatócsok és mindazok, kik rendes üzletükön kívül, szeszes italok ak kis mértékben való elarusításával is foglalkoznak, vagy foglalkozni szándékoznak; a czukrászok, kávéosok és az ezek- kel egy tekintet alá eső felek (pl. a szeszes ita'okot orvosi rendelvény nélküli is elarusítható gyógyszer) kik szeszes italoknak ülo vagy álló vendégeik részére csakis poharanként, vagy e mellett zárt edényekben való elarusítására is válthatnak engedélyt; a bortermelők saját termésű borainak kis mértékben való elarusítására.

Ha azonban az illető községben (városban) 1890. évre s esetleg az 1891. és 1892. évekre is a kizárólagos italmérsi jogosultság s ezzel együtt a korlátolt kis mértékben való elarusítás után járó italmérsi adó beszedési joga adatik haszonbérbe; a szeszes italok kimérése felett azon a területen, melyre a szerződés szól, a szerződés tartama alatt egyedül a haszonbérlelőnek van joga kizárólag rendelkezni s saját italtait mérni vagy megbízottjai által méretni, vagy a kimérését másoknak is megengedni; ennélfogva a mondot területen a kimérésre a haszonbérlelőtől kell engedélyt nyerni. Engedélyt nyerhetnek pedig: bejegyzett fűszerkereskedők homi csemege és külföldi boroknak, homi és külföldi palacszcsörnek, szilvóriumfiak, likőröknek, továbbá cognacnak, rumnak és arraknak és pedig mindezen italoknak mértékre való tekintet nélkül főüzletükben zárt edényekben való elarusítására; szesznek, melynek a 100 foku szesz mérő szerint legalább is 75 fokot kell tartalmaznia, iparosoknak mesterségük folytatására vagy másoknak is házi czelokra egy liternél nem nagyobb és 1/2 liternél nem kisebb mennyiségben fő-üzletükben zárt edényekben való elarusítására.

Az említett kereskedők ezenfelül e fen- tebb felsorolt folyadékok árulását csupán mel- lőközletként és ez utóbbi pont alatti esetben az üres üvegek töltött üvegekkel való bece- rézése nélkül gyakorolhatják. Kis mértékben elarusítható homi csemege-borok csupán az a bor tekintendő, melynek ára literenkint legalább 60 krral van megszabva, ebben az árban a palacsz értéke is beufoglaltatik, mely azonban literenkint 10 krajczárt meg nem haladhat. Külföldi borok alatt csupán a vámt- területen kívül termelt borok értendőek. A szilvórium, továbbá a likőrök, valamint a cognac, rum és arrak csak akkor tekinthetők kis mértékben elarusítható italoknak, ha azok ára literenkint üvegestől legalább 1 forintban van megszabva.

A czukrászok és kávéosok (ide nem érteve a tisztán csak kávémérséssel foglal- kozó iparosokat) saját üzleti helyiségeikben vendégeik részére likőrnek, cognacnak, rum-

nak, arraknak poharankint való kiszolgáltatására.

A szőlőtulajdonos bortermelők saját termésű boraikkal zárt edényekben, az üzleti vagy elárulási helyen kívüli fogyasztásra, egyedül a község belterületén levő saját helyiségben való elárulására.

Sport.

(A szabadkai vadászok.)

Szabadka roppant vadászterületén igen sok az ingyenes, jegynélküli orv-vadász. A vadász-területrészekben vannak, akiknek a vadászatra hatósági engedélyük soha nem volt, de mert uralomban, vadászhatnak, nem szólítja meg őket sem fináncz, sem zsandár, ha látja is, mert nem is teszi fel nekik, hogy néhány forintért megcsalják a kincstárt, vagy a hatóságot s míg a szegény támburás megfizeti az ő 14 frjtát, addig ők potyára úzik uralomban.

Vannak a szabadkai vadászok közt olyan félbecsületet szerzők is, akik a hatóságtól megszerzik a vadászhatási jogot, de a kincstártól elfeledik kiváltani a vadászati jegyet. Ilyen eset ma Palics-on több van. A palicsi tó tükre nem egy vadász-csolnak szel át naponként, a fegyverek ropogtak, a vadak hullanak, a vadászok éppen semmi jogosultsággal nem bír esport ülésére, vagy egyedül hatósági 5 frtos jegye van, a kincstári 14 frtos jegyet azonban szintén elfeledte, fegyvere után megváltani.

Hogy ez a törvénytelen állapot megszűnjék, itt közöljük a vadászat gyakorlására jogosultak teljes névsorát s ajánljuk ezt egy a kincstári, mint hatósági közegek éber figyelmébe.

I.

A kincstártól vadászati jegyet e hó 22-ig bezárólag, váltottak a következők:

Zomborcsévits Ferencz, dr. Percics József, Tumbász János, b. Vojnicz Sándor, ifj. b. Vojnicz Sándor, b. Vojnicz Oszkár, Varga Károly, Pukovits József, Farkas Agoston, Farkas János, Farkas József, Balázs p. Daniel, Jó Gusztáv, Schilling Kálmán, Szudarovits József, Szekenderovits K. János, Bogarómi János, Aradszky Euthim, Zöldhegyi József, Jandek József, dr. Tóth Béla, Vermes Nándor, Vujkovits Cziuin Máté, Jandek Ferencz, Kadár György, Farkas Aladár, Tykál Antal, Hubai Gyula, Sinkó Fábian, Kolonics Félix, Jó Albert, Perlaki József, Steiner Gyula, Voli Mátyás, Schlezák Benő Jó Dezso, Mukics Jakab, Berkes Antal, Gráncz Jakab, Spiller János, Varga József, Csik Ferencz, Sümmér János, Ellenberger Gusztáv, Jó Károly, Sztipits János, Rohoncz Lőrincz, Sztanics Márton, dr. Györfy Gyula, Kampl Albert, Koczka Géza, Markovits Sándor, Vojnicz Máté, Vojnicz István, dr. Reisner Lajos, dr. Rádics Péter, Rozgonyi Aurel, Vermes Béla, b. Vojnicz Simon, Szalay A. László, Aradszky Szávó.

II.

E kincstári jegyek mellett a palicsi tóra ugyancsak e hó 22-ig bezárólag, jogosult vadászok a következők:

Rukovina Nándor, Hubai Gyula, Milassin Andor, Kolonics Félix, Summer János, Ellenberger Gusztáv, Farkas József, Jó Albert, Sinkó Fábian, Szlezák Benő, Vermes Béla, Vermes Nándor, Mukics Jakab, Csik Ferencz, Szalay A. László és Jandek Ferencz.

Ha e névsort összevetjük, nem is kell a puskar-pogtatokat a helyszínen csipni meg, mert már itt kiűrik, hogy Palics-on vadászhatnak emberek, kik vadászati jegyet nem váltottak a jelen vadászati évadra és így sem fegyveradó, sem kincstári illetéket nem fizetnek, csak szaporítják a vad-állomány pusztításának számát, ami egymagában is elég arra, hogy élleük a törvény kellő szigorú alkalmazásáért.

Eltekintve azonban ettől, ha a csendőrség és pénzügyőrség a fegyverrel járó urakat felkéri igazolásra a pusztán, tapasztalni fogják, hogy ott nem a kímélettelőtt 62 egységűre, de legalább is 162-re akadnak, amiből a kincstár érzékeny veszteséget szenved.

CSARNOK.

(Párba egy halottal.)

Az asszony fürdőn volt. Csak ketten voltak a házban: Majornoki Pál és Kelemen Balázs, a régi hű barát, aki húsz év óta lakik a családdal.

A hű barátot néhány hét óta a halál ölelte. Ott feküdt a legművelebb szobában, csak az öreg Zsófi néni apolta.

Az orvos már lemondott róla.

Majornoki Pál éppen akkor ért haza a hivatalból, mikor az öreg Zsófi néni befogta a „Balázs ur“ szemeit.

Az orvos hidegen dugta a mellényzsebébe az aranyórát. Köszönt és távozott. Majornoki Pál sürgönyt irt a feleségének, azután ráborult a halottra és zokogott.

Este már ott feküdt a halott a drága érczkoporsóban. Köröskörül magas ezüst kandelaberekben égett a spirítusz. Az ablakon be-besuhanó szél magasra kapta a világoskék lángrongyokat. A ravatal körül állított széleslevelű pálmák nyögtek, sóhajtottak.

Maga a halott viaszárga arccal, lehunyt szemekkel feküdt a koporsóban. A halál nyugalma minden redőt elsímitott a nemes homlokán.

Majornoki Pál ott térdelt a koporsó előtt: siratta a családnak régi hű barátját.

Zsófi néni sokáig állt a háta mögött, a mig meg nem merde szólítani.

— Tekintetes ur, — szólt félénken — a Balázs ur vánskosa alatt ezt a levelet találták az öltöztetők. Nem tudom elolvasni: vén vagyok, rozsak a szemeim.

Majornoki Pál kitörülte a könyeket a szeméből és a gyertyák fénye mellett olvasni kezdte a levelet.

„Zsófi néni! Ha meghaltam, nyissa föl azonnal az irászatomat. Ott talál egy kis csomagot, azt dobja rögtön a tűzbe. A család boldogsága függ tőle. — B.“

Valami kínzó sejtelen rohanta meg a Majornoki Pál szívét.

Tántorgó lépésekkel ment át az elhunyt szobájába, feltörte ott az irászatot, megrépte a kis csomagot s olvasni kezdte a kihulló leveleket egyenkint, aztán hármát is egyszerre; végre belemarkolt az egész csomóba, a földhöz csapta és tánczolt, kacagott, mint egy örült.

A kezében lobogó gyertya fénye visszacsillant a falon függő vívótőrökön.

Lekapott kettőt és befutott a halottas szobába.

— Kelemen Balázs, te asszonycsábító gazember! Vedd ezt a tört, vedd magad!

A tör megpendült ahogy az érczkoporsóra hullott, de Kelemen Balázs nem nyult érte.

Vadallati düh fogta el Majornoki Pált: neki rohant a koporsónak, letaszította és emelvénnyel, megragadta a kifordult halottat a vállainál, odahurcolta az utcaablakhoz az kidobta az utcára.

Azután lenézett.

A halott szemei kimeredten néztek vissza reá a kövezetről, a szája nyitva volt, mintha nevetne, kacagana....

Közönség köréből.*

(Kéjtázások a m. k. államvasuton.)

Tekintetes szerkesztő ur! Becses lapja 33. számában végre megjelent a hivatalos „Schönmacherei“ mely ellenében ímetelt határozottan kijelentem és számos tanu által is igazolhatom, hogy igenis voltak olyanok, kik az utat lépésekön állva tették meg. Hogy miért és mi célból a „hivatalos tagadás“: ezt csak általános „szokásnak“ tartom, hiszen a cázfólat (!) is ezen beüsnérés fével végződik, hogy „rendkívüli erős forgalom mellett egyes utasok rövid utazásoknál kényelmes ülőhelyet nem kapnak.“ — Az üzletvezetőség jól tudja, hogy vasár- és ünnepnapokon „rendkívüli erős forgalom“ szokott lenni, tessék tehát elegendő számú vagonokról (de nem ám marhaszállító teher kocsiakat!) gondoskodni vagy pedig a jegy kiadást korlátozni. De még valamiről is kell gondoskodni. Kérünk türelmesebb és idomosabb konduktorokat is, ha pedig a „vasúti“ ezentul sem akar a nagy közönség érdekeivel törődni, van méltányos sajtónk, hogy mindenki fordulhat, jogos panaszával s így talán majd magasabb helyen is tudomást vesznek az önkénykedésekről.

A tek. szerkesztő ur kész szolgálja egy, aki szintén a lépcsőn áll.

(Figyelmeztetés az iparosoknak.)

Dr. Kertész Sándor tisztí főorvos urnak f. hó 22-én 50. sz. a. kelt átirata értelmében a t. iparos urak felhívatnak, hogy a vidékről érkező segédek és tanoncokat mindaddig munkába ne állítsák, mig azoknak szemei „trachoma“ szembetegség tekintetében a szemkórházi, vagy kerületi orvos által meg nem vizsgálatnak; és csakis a nevezett orvosok által megállapított trachoma menteseknek jelentéseik bemutatása mellett — adjanak munkát. Egyszermind felkérem, hogy ha valamely munkakereső segéd, vagy jelentkező tanonc, az orvos által ezen veszedelmes és ragályos trachoma szembajban szenvedőnek jelenített ki, azt azonnal utasítsák az ipartestülethez.

Szabadkán, 1889. augusztus hó 23.

Lendvai Antal
ipartestületi elnök.

*) E rovat alatti közlemények díjmentesen közölhetők.

Irodalom.

Az „Eredeti Magyar Daltár“

magyar zeneszerzők eredeti műveinek havi füzetekben megjelenő gyűjteményéből vettük a III-ik évfolyam 6. és 7-ik füzetét, szerkesztő és kiadja Hoós János Déván. A füzet rendkívül gazdag, amennyiben tartalmaz 13 dalt zongorára és énekre, továbbá 15 egyes és többszólamu gyermekdalt Pósa Lajos, Hetey Gábor és Rudnyánszki Gyula jeles gyermekversírók költeményeire. A zongorára írott dalok szövegei szintén jeles íróink költeményeiből valók. Ott találjuk Vörösmarty, Petőfi, Tóth Ede, Eadródi Sándor, Jakab Ödön stb. jeles költeményeit megzenésítve s a többek közt Eadródi Sándornak „Megállva a mádi malom kereké“ kezdetű hangulatteljes szép népballadáját Hoós János által megzenésítve. Az „Eredeti M. Daltár“ kiváló gondot fordít a dalok szövegeire is; arra törekedvén, hogy az utcai nóták, a melyeknek többnyire erkölcsrontó, trágár szövegei vannak, leszorítsa a térről, s a komolyabb irányú, művészi kidolgozott dalok, a melyek szó-költészetünkkel inkább összeegyeztethetők, mint az idegen zamatu csárdások, honosuljanak meg salonjainkban. Jelen füzetet 2-ik félévébe lépett, a melyre 3 frjtával új előfizetést hirdet. Előfizetheti bármely könyvkereskedés utján, valamint a szerkesztőségénél Déván (Hunyadmege.)

Amígöl, barátja marad a „Képes Családi Lapok“ című szépirodalmi, ismeretterjesztő, képes hetilapnak, a ki gazdag tartalmával, gyönyörű képeivel megismerkedett. E lap előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapesten, nagykorona-utca 20. sz.), melyhez az előfizetések legcélszerűbben postautalványonintezendők, kívánatra bárkinek ingyen és bermentve szolgát mutatóványaszámokkal.

Előfizetési felhívás a fatenyésztési

lapok-ra. Illusztrált közlemények a vasuti vonalak, a hegylejtők és utak befásítása, valamint a fatenyésztés, gyümölcsészet és kertészet köréből. A gazdaság, de különösen a fatenyésztés és kertészet terén több évi gyakorlat és irodalmi működés arra indította Erschinger Jánost, hogy f. évi október hó 1-én Ujpesten „Fatenyészési-Lapok“ címén, egy a vasuti vonalak, a hegylejtők és utak befásítását előmozdító lapot indítson, mely hivatalosan a faiskolák kezelését, a fatenyésztés, gyümölcsészetet és kertészetet gyakorlati alapon tárgyalja. A lap minden hó 1-én és 16-án 1¹/₂—2 iv terjedelemben számos illusztrációval fog megjelenni és előfizetési ára egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr. és negyedévre 75 kr. lesz. Azonban, hogy ezen ügy, alap minél nagyobb elterjedésével, minél nagyobb lendületet nyerjen, községek, gazdasági egyletek és azok tagjai, valamint vasuti tisztviselők, jegyzők és tanítók évi 2 frtal fizethetnek elő a lapra. A szerkesztő törekvése oda fog irányulni, hogy e lap szerkesztésével a befásítás ügyének lelkes felkarolója legyen, minek folytán a lap cikkei mindig gyakorlati irányúak, igen változatosak és érdekesek lesznek. Az előfizetések a lapszerkesztő nevére, Ujpestre küldendők.

HIREK.

Ő felsége királyunk születés napján díszes tábori mise tartott, a honvéd laktanya előtti területen. Szép látványt nyújtottak a nyalka huszárok és a helyb. m. kir. honvédség sorai. Délben a „Barány“ szállóban fényes és dus teretű tiszti bankett volt, ahol Ő felségeért, Kráuniz honvéd-ezredes emelkedett hangon beszédben, emelte poharát. A legénység e napon szintén megvendégeltetett.

Szent István napját az ország alapító király ünnepét közönségünk is hagyományos kegyelettel ülte meg. A hálaadó isteni tiszteletet a belteri templomban a prépost-plébános fényes segédlettel végezte d. e. 10 órakor, melyben a városi és állami hivatalnokok a közös hadsereg és honvédség tisztjei testületileg és díszes közönség vettek részt. — Este a „Népkör“ népművelő társulat rendezett a „Hungária“ szálló terme és kertjében, mely szép sikerrel végződött.

Tripolszky Gyulát, a pestmegyei államépítészeti hivatal főnökhelyettesét a kereskedelemügyi miniszter az Udvarhely megyei m. kir. államépítészeti hivatalhoz főmérnöki minőségben áthelyezte. Tripolszky hosszabb ideig volt a Zomborban székely államépítészeti hivatalnál, s mint a közigazgatási bizottság egyik hivatalbéli tagja Szabadkán sem ismeretlen. A napokban városunkban időzött bucsulatogatáson, s innen el is utazott új állomására. Fogadja üdvöztetőnk.

Roth Nándor zentai kir. járásbíró, Buday János helyere a szabadkai kir. törvény-székhez törvényeségi bírói minőségben áthelyeztetett.

Néhai Parcsotich Félix földink és újvidéki főispán arczképét az újvidéki tanács-terem számára Bilanics Ferencz bácsmegyei művész festette le. A festmény igen élet-hiűen s tiszta kivitelben mutatja a boldogultnak jósgától sugárzó arczát, díszmagyarban s nyakán a Takova renddel.

A szabadkai kir. ügyesség hallgat. Engedi a vádakat mázán száradni. Beszél azonban helyette a fogházfelügyelő, s e lap szerkesztőjét leverésel fenyegeti. Vajjon milyen tekintélye lehet a kir. ügyesség tagjainak alantosa előtt, ha azok így paczkázhatnak véle?

Esikvő. A mult hét szerdáján vezette oltárhoz Jussgenger Benjámin vasuti hivatalnok s tart. tiszt Ramberger Mariska a kisasszonyt, városunk egyik legszebb leányát. Tartós boldogságot kívánunk a fiatal házaspárnak.

Gyászjelentés. Dr. Szilasi Fülöp ügyvédársunkat súlyos csapás érte. Elvesztette nejét. A kiadó szomorú jelentés így szól: „Dr. Szilasi Fülöp, saját és gyermekei nevében, fájdalomból megtört szívvel jelenti felelhetetlen, forrón szeretett nejének, Dr. Szilasi Fülöpnek, szül. Miskolczy Lujának ma reggel 7 órakor, élete 25-dik évében, boldog házassága 8-dik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott lúit tetemei f. hó 23-án délután 5 órakor foguak az izr. sírkertben örök nyugalomra tétetni. A korán elhunyt halálát szerető férjén kívül siratják: gyermekei: Margit és Ödön. Szülői: Miskolczy Herman és neje Miskolczy Nina. Nagyszülői: Fischer Salamon és neje Krauser Nanette. Testvérei: Volf Zsigmondé, szül. Miskolczy Flóra férjével, Volf Zsigmondal és Miskolczy Sándor. Apósa: Spitzer Jakab. Sógora és sógorai: Dr. Szilasi Adólf nejével és gyermekeivel, Szilasi Károly nejével és gyermekeivel, Dr. Szilasi Mór nejével, Szilasi Ignác nejével és gyermekeivel, Dr. Szilasi Zsigmond, Sessler Katalin gyermekeivel, Gärber Adolfné férjével és gyermekeivel Venczianer Adolfné férjével. Kelt Szabadkán, 1889. augusztus hó 22-en.“ Legyen neki oly könnyű a föld, amely súlyosak a hátrahagyottak fájdalmait.

Quodlibet. A mult heti ünnepek alkalmával a díszmagyarba öltözött polgármestert egy csapat tarkába bujt, sőt mellénytelen alantos tisztviselő kísérte az Isten házába. Gyönyörű látványt nyújtott ez. Bezzeg ha préda vagy kortes vacsorához vezényelt volna s a polgármester a frakk, meg a cylinder nem hiányzott volna. Hát az első tisztviselő hol hűsöltek? Alig láttunk kettőt közülük.

Vasuti szerencsétlenség. A Szabadka felől Szegedre menő 802. sz. személyvon. a mult napokban egy szekeret elgázolt. A lovak elszakivá az istrángot, elmezekültek, a szekeret s a gazdát a vonat öszeszúzta.

Mamuzsics Lázár polgármester közelebb Bajmokra zónázott, mely alkalommal a vele együtt utazó bunyeváczkákna dalmátul helykéve odamondotta: „Látjátok, ezt is nekem köszönhetitek, hogy oly olcsón utazhattok, mert csakis én csináltam ki, a ti kedvetekért.“

A Szabadka és Palics között létesítendő közúti vaspálya ügyében a mult szerdán történt meg az ugynevezett műszaki bejárás, ezt követte a „Barány szálló“ ban diszteritékű bankett, amelyben a magisztrátus több itthonlevő tagja is résztvett; a házigazda szerepét B o b u l a fővárosi építész viselte.

Vak tüzi láрма. Pénteken esti 3/4 10 órakor tüzet jeleztek a városházáról a IV. körben. A tüzoltók robogva siettek a jelzett irányban, de tüzet nem találtak, öszszéjárták a III-ik kört, ott sem jöttek tűz nyomára. Végre újabb jelzés után rá jöttek, hogy a jelzők a téglalegésből fellobbanó nagyobb lángnyelveket tüznek nézték.

Gyilkosság. Kósiy Milován 27 éves g. k. vallású nőten juhász, a kelebán hártárban e hó 20-án agyonverve találtak. A szerencsétlent baltautésszel verték agyon és kocsirol dobták le a földre. A tettesek ismeretlenek.

Tüzesetek. E hó 17-én éjjeli 1/2 12 órakor Belanics István II. köri lakos. fiakkeres deszkából öszszetákolott nyári istállója leégett. 18-án a déli órákban pedig a IV. körben szalma tüz volt. A tüzoltóság a vészhelyére pontosan megérkezett.

A palicsi cigányok az apostoli magyarok királyi születés napján a reggeli térzenét a „Gott er halte“-vel kezdték — a fürdőigazgatózág által megállapított műsor ellenére. Azt beszélik, hogy ezt a tanácsot egy asszony adta — nekik. Kibotolni való csergások nem zenészek ezek.

A bács-bodroghmegyei tanítótestület szokásos évi nagygyűlést holnap tartja A patiban. A gyűlésre kiküldött helybéli tanítók közül, akiket utköltéssel a városi pénztár látott el, mint városszerző beszélik, egy tanító már Budapestre utazott. Reméljük, hogy Apatinba is eláradul.

Az Eden-színház megérdemli a pártolást, felhívjuk rá közönségünk figyelmét.

A tábla Palicson egész nyáron át ott diszelve a vasutól bejárónál, a park szélén, három piros vonásával. Hogy kerékvetőnek, vagy statáriumot hirdető táblának van-e kitéve, azt senki nem tudja. Hogy azonban a hatósági hóbert még nagyobb legyen, egy tiszta fekete táblát is állítottak fel a vonalazottól pár lépésnyire. Ezen már vonalak sincsenek. Hogy ennek a másik talaróznak mi értelme van, azt nem tudjuk megmagyarázni.

A székesfehérvári tűzoltószere kiállításán városunkat s illetve tűzoltóságunkat Hevér Géza főkapitány, Scozza Zoltán tűzoltó parancsnok, Szigethi és Wenczel Lajos reprezentálták. — Csodáljuk, hogy többen nem utaztak a város költségére.

Rendőri hírek. Huszta Antal és Rác P. István rabzsökevényeket a rendőrség a napokban elfogta. — Ráczpétin Jeromost a vasut mellett halva találták. Valamelyik vononat elütötte. — Radoszavlyevits Jakabné kutyája megveszett. — A városi raktárban két darab öreg bitang ló véglgyengülésben elhullott.

Mindenféle. Széchényi István gróf a kaposvári mandátumáról lemondott. — Teleszky István igazságügyminiszteri titkár gyöngékedése miatt állásáról lemondott. utóda: dr. Pocz Nádor lesz. — Irányi ünnep Tátraháza kies fűrődjében a fürdő-telep legszebb útját Irányi-utnak nevezték el, mely alkalmi ünnepélyén Irányi Dánielt, a 48-as párt kitűnő vezérét: óriási lelkesedéssel fogadták és az ünnepeltet nagy ovációkban részesítették. — Szép alapítvány Bub a Károly nagy prépost és püspök az újonnan restaurált esztergomi bazilikában tartott első mise alkalmából 12,000 ftos alapítványt tett a nagyszombati primási árvaház czéljaira. — Kosuth Lajos nagy hazánkiát, Szombathely egyhangulag diszpolgárává választotta meg. — A dományi kőszénbánya Almásy aknájában, aknagyujtás következtében, a bányalég fölrobbant és 4 bányász súlyosan megsérült 8 könnyebben megsérült. — Török-Kanizsán a községi aljegyző egy tüzesetnél az égő iskolába behatolt, de a tető l-szakadt, és aszerencsétlen ember bennégett. Csak megszenesedett testét találták. — Gyulán Göndöcs Benedek apát-plébánost szív-székhüdes érte. — Szilágy-megye vidékein a pellagra ütötte fel magát. — A kőbányai Dreher-féle óriási sör-gyár udvarán levő mázsáló ház kigyulladt és leégett. A kárt 6000 ft-ra becsülik. — Az ó-budai karb. templom sekrestyéjében levő avató perzsely tartalmát 18 ft 40 krt kifosztották. A tettes Benyó Lajos 16 éves csavargó személyében kézrekerült. — Kompánisták. A Tudja meg, hogy már ezerszer is megváltam, hogy én

vén számár önnel üzletbe keveredtem. B. Lássa én is csalódtam önben, mert én fiatalabbnak gondoltam. — Ujvidéken 20 perczig tomboló óriási vihar temérdek károkat okozott. A dunán oly nagy volt a hullámcsapás, hogy két nagy dereglyét elsüllyesztett. — Devecserben a napokban meteort láttak. Éjszakkéletről déluyugat felé futott, tüzes sávot hagyván maga után. Pár percz múlva gyöngébb dördüléssel szétvált és eltűnt. — Szent István ünnepére Budapestre miat egy 40.000 vidéki rándult fel. — Rákos-Csabán e hó 20-án nagy tüzvész pusztított; 42 épület lett a tűz martaléka. — Eszéken a gazdasági kiállítás f. hó 20-án nyitottak meg. Összesen 112 testület 849 taggal vett abban részt. Az esti bankett alatt József főhercegtől a következő sürgöny érkezett: „Üdvözlöm hazánk egybegyűlt lelkes tűzoltóit. Véghetetlenül fáj, hogy nem lehetek köztük. Isten áldása legyen működésükkel. — Boszniában, Szerajevóban közelebb két erős lökést éreztek, mely nyugatról keletre terjedő irányu volt. A második lökés oly erős volt, hogy az ablakok az egész városban csörömpöltek. — Révay Lajos a szepi szent-györgyi ref. egyház első lelkésze meghalt. A boldogult mint egyházi szónok, egyik disze volt az erdélyi ref. egyháznak. — Milassin Zsigmond földink s bajai ügyvéd bajos leányát Ionát közelebb oltárhoz vezette dr. Risnyofszky Géza cs. kir. ezredorvos. — Kohn Jakab bajai gabnakereskedő agyszékhüdes folytán elhunyt. — A Báro Rudics-féle almási és kumbajai uradalmat Dunygerszky Lázár szent-györgyi bírtokos vette ki bérbe 3 évre, évi 117000 ftért. — Szedgen Amant Béla honvéd hadbíró gyakoronok és Szahmáry esendőrhadnagy véres kardpárbajt vívtak, melyben a esendőrhadnagy eléggé súlyos sebet kapott arcán. — Párisban azon a banketten, melyet a város a vidéki francia polgármesterek tiszteletére rendezett 80000 tányért, 20000 villát és ugyanannyi kést, 16000 kanalat 15000 kávés kanalat és 52000 poharat használtak. Elfogyasztottak 2800 liter levest, 3000 kigram húst, 1200 pulykát, Itálból elfogyott 27000 palaczk bor, 4000 palaczk savanyúvíz és 3000 palaczk jeges víz. — Egerben Wessely ezredes egy tiszti lakomán, Beniczky főhadnagy poharköszöntőjére így felelt: Rosz uton halad az, aki nem úgy gondoikozik, mint én. — Mert kik azok a civílek? Ami szülein, testvéreink, rokonaink s azoknak gyermekei ami alantaink. — Párisban a hatalmas E fűl toronyba a villám becsapott, s olyan zajt idézett elő, mintha rengeteg mennyisegű tört üveg csörömpölne estéb-n. Kar azonban nem történt. — Eötvös Károly országos képviselő és hírneves ügyvéd, az egykori Matko-

vics-féle birtokot Mező Szt. Györgyön 100,000 ftért megvette. — Nagy Barát györmegyei virágzó magyar község, a tűz áldozataul esett. 58 lakház, számos melléképület égett el. A szegény embereknek mindenük bennégett, ezenkívül sok házi állat, butor, termás pusztult el. A kárt 50,000 ft-ra teszik. — Zomborban. Dr. Lovász Márton tb. árvaszéki ülnök és tart. huszárhadnagy e hó 31-én esküszik örök hűséget Schaffner József szép leányának: Angelának. — Zentán közelebb vezette oltárhoz Scossa Dezső lovag fiatal író és torontálmegyei kir. tanfelügyelő helyettes Mikosevics József ügyvéd kedves leányát Mariskát. — Zentán a „Zentai Ellenőr“ szerkesztőjét, a „Zentai Közlöny“ szerkesztője és Braun járásbírósi végrehajtó orozva leüldözték. Dicső állapotok, gratulálunk, kezdenek telteni a szabadkaiakou s így megértük, hogy a „tótvaros“ majd átszarmazik rólunk a jó zentaiakra.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
SZALAY LÁSZLÓ A.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék 9303/1887. számú végzése folytán zárlat alá vett a szabadkai 10939. sztkjvben 5992 hr. számmal felvett ingatlanból térképileg megjelölt s kihatított előbb öv. *Milosevics Latorlyer Timótné* szül. *Pecsenkár Teréz* tulajdonát képezett 3 hold 1390 1/2 ööl radonováci szántóföld 1889. évi szeptember hó 1-ső napján délelőtt 9 órakor dr. Reiser Lajos köz- és váltó ügyvéd ur irodájában Csernyus Zsigmond kir. bir. végrehajtó ur közbenjötté mellett megtartandó nyilvános árverésen az 1889/90-iki gazdasági évre bérbe adatni fog.

Miről a berelni szándékozók oly hozzáadással értesítettnek, hogy n bérleti feltételek dr. Reiser Lajos ügyvéd ur irodájában tudhatók meg.

Szabadka, 1899. évi audusztus hó 23.

Demerázt Albert
zárgondnok.

10278/889. tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat

A szabadkai e. f. kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék területéhez tartozó a topolyai 2500 sztkjönyvben A I. hrsz. alatt foglalt ház, udvar és kerti ingatlanból Hesz Janos és Hesz Ferenczet illető 1/4—1/4 öszszesen fele jutalékára nézve a végrehajtási arverés elrendeltetvén, ezen ingatlan Dr. Reiser Lajos ügyvéd végrehajtónak Hesz Ferenczet és Hesz Janos végrehajtást szenvedő elleni 97 ft 99 kr. tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében 536 ft tőke megállapított kikiáltási árban 1889. évi október hó 31-ik napján d. e. 10 órakor Topolya község házánál a fentebb kitért kikiáltási ár 18%-ának bánatpénzfejében leendő kifizetése után nyilvános árverésen a kikiáltási árhoz alul is eladatni fog.

Kelt Szabadkán, 1889. évi augusztus hó 6. A kir. tszék, mint tkvi hatóság.

Graff Károly
kir. tszéki bíró.

Vasárnap, aug. hó 25-én
esti 8 órakor
a „Pest szálloda“ nagytermében
visszavonhatlanul utolsó előadás

Teljesen új programmal.
Jegyek előre válthatók d. e. 9—12 és d. u. 3—5 óraig a „Pest szálloda“-ban.

Annetelli S. igazgató.

175/1889. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járás-bírótság 4559. számú végzése által *Mandl és Uffenheimer* bpesti cég javára *Steiner Miksa* ellen 100 ft 2 kr. tőke, ennek 1889. évi ápril hó 12. napjától számítandó 6% kamatai és eddig öszszesen 28 ft 15 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 465 ft 60 krra becsült összes bolti álványok előpuldokkal, 16 vég szines nadrágszövet, 16 nagy téli gyapju kendő, 20 kisebb gyapjukendő, 32 darab tibet kendő és két játszó mérleg súlyokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 7314/1889. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Bajmok község házánál leendő eszköz-lésére 1889-ik évi aug. 26-ik napjának délelőtt 10 órája határidőtől kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt Szabadkán, 1889-ik évi augusztus hó 12. napján.

Csernyus Zsigmond
kir. bírósi végrehajtó.

Kiadó lakás.

Vojnich Félix árvaszéki ülnöknél, Félix-utca 16. sz.,
2 szoba, konyha, eléstár, padlás és kamrából álló lakás azonnal

2-1 kiadó.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fensége József főherg. és ő fensége Milán szerb király
— asztalán rendszer itallal szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-célokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES.

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulattal ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel az **ÁGNES-forrás** kutkizelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Szabadkán kapható: Farkas József, Frank Sándor, Illgen Ágoston, Stojkovits Dóme és Sugár Manó uraknál.